

**WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER GOSPODARKI**

Waldemar Pawlak

Warszawa, 08 marca 2010 r.

DRO-III-5102- 2/8 /10

l. dz. 233/10

**Pan
Philip Lowe
Dyrektor Generalny ds. Energii**

Samuel Pante Dyrektor

W związku z pismem Dyrekcji Generalnej ds. Transportu i Energii Komisji Europejskiej z dnia 4 lutego 2010 r. (znak: DG TREN/C.2./KT/pmD(2010) SO444), w sprawie porozumienia pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską dotyczącego dostaw gazu, w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, Minister Gospodarki pragnie przedstawić poniższe informacje.

1. Taryfa EuRoPol Gaz S.A.

W piśmie z dnia 4 lutego 2010 r. zwrócono uwagę, że metodologia ustalania i wysokość taryfy powinny być zatwierdzane przez krajowy organ regulacyjny i nie mogą być ustalane w bilateralnych negocjacjach pomiędzy rządami czy przedsiębiorstwami energetycznymi. Zgodnie bowiem z art. 25 ust. 2 dyrektywy 2003/55 dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego¹ (zwanej dalej: Dyrektywą), taryfy przesyłowe i metodologia kalkulacji tych taryf mają być zatwierdzane przez krajowy organ regulacyjny. Art. 3 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28

¹ Dyrektywa 2003/55/WE z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 15.07.2003, str. 57-78; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, str. 230).

września 2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego² (zwanego dalej: Rozporządzeniem), określa natomiast podstawowe zasady kalkulacji taryf.

Pragnę poinformować, że – w mojej ocenie- postanowienia porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską w sprawie dostaw gazu nie naruszają opisanych wyżej zasad. EuRoPol Gaz S.A. nie został zwolniony z obowiązku przedkładania wniosku taryfowego do akceptacji krajowego regulatora - Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej zwanego „Prezesem URE”). Wniosek taki podlega rozpatrzeniu oraz zatwierdzeniu przez Prezesa URE w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego zgodnie z przepisami prawa krajowego.

Z uwagi na długotrwały spór w sprawie zasad ustalania taryfy za usługi świadczone gazociągami jamalskim, w ramach negocjacji pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską, strony określiły podstawowe zasady biznesowe funkcjonowania EuRoPol Gaz S.A., w tym porozumiały się odnośnie wytycznych do przygotowania wniosku taryfowego przez EuRoPol Gaz S.A. Rozwiązanie takie ma umożliwić uniknięcie w przyszłości konfliktów na tym tle pomiędzy EuRoPol Gaz S.A. a Gazprom Eksport.

W porozumieniu międzyrządowym strony ustaliły:

“Kalkulacja stawki taryfowej za usługi EuRoPol Gaz S.A. dotyczące przesyłu gazu ziemnego, przesyłanego tranzytem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dla dostaw odbiorcom w Rzeczypospolitej Polskiej, która jest zatwierdzana przez Prezesa URE lub przez inny organ regulacyjny władzy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej, do kompetencji którego należy podejmowanie decyzji o zatwierdzaniu stawek taryfowych, dokonuje się w taki sposób, aby zapewnić:

- *ciągłą i nie przynoszącą strat działalność gospodarczą EuRoPol Gaz S.A.;*
- *wykonanie w pełnym zakresie przewidzianych w biznes planie zobowiązań EuRoPol Gaz S.A., w zakresie spłaty kredytów i pożyczek;*
- *pokrycie ekonomicznie uzasadnionych kosztów eksploatacyjnych, amortyzacji oraz podatków;*
- *realizację ekonomicznie uzasadnionego programu inwestycyjnego, uzgodnionego przez głównych akcjonariuszy EuRoPol Gaz S.A.;*
- *docelową wysokość corocznego zysku netto EuRoPol Gaz S.A. na poziomie 21 mln złotych polskich, waloryzowaną średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszany w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu*

² Dz. U. L. 289 z dnia 3 listopada 2005 r., strony 1-13.

Statystycznego w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia wniosku taryfowego. Jeżeli faktyczna wysokość rocznego zysku netto EuRoPol Gaz S.A. różni się od poziomu docelowego, różnicę między wysokością faktyczną i docelową zysku netto uwzględnia się przy kalkulacji stawki taryfowej na następny rok;

- nie występowanie nadmiernej akumulacji na rachunkach EuRoPol Gaz S.A. wolnych środków finansowych, nie przeznaczonych do wykorzystania celowego.

Stawka taryfowa na rok 2010 i lata następne jest kalkulowana i zatwierdzana zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

Strony potwierdzają, że wysokość stawki taryfowej, zatwierdzanej przez Prezesa URE lub przez inny organ regulacyjny władzy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej, uprawniony do podejmowania decyzji o zatwierdzaniu stawek taryfowych, stanowi poziom, powyżej którego EuRoPol Gaz S.A. nie ma prawa ustalać wartości swoich usług w zakresie przesyłu gazu dla odbiorców tych usług.

Strony przyjmują do wiadomości, że Zarząd EuRoPol Gaz S.A., działając jednomyślnie, podjął kroki związane z przedłożeniem do zatwierdzenia przez Prezesa URE wniosku taryfowego na rok 2010 (...).”

W tym miejscu pragnę podkreślić, że wskazane powyżej postanowienia zakładają pełną zgodność z prawem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Unii Europejskiej. Stawka taryfowa dla EuRoPol Gaz S.A. ustalana będzie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 Nr 89, poz. 625. z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. Nr 28, poz. 165) oraz rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego. Elementy brane pod uwagę przy określaniu stawki taryfowej, wskazane w przytoczonym wyżej postanowieniu umowy międzynarodowej, są zgodne z tymi, które wynikają z prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej.

Porozumienie w sprawie dostaw gazu nie narusza tym samym kompetencji Prezesa URE ani zasad wynikających z prawa Unii Europejskiej.

Ponadto pragnę zaznaczyć, że w trakcie negocjacji międzyrządowych strony porozumiały się co do usunięcia indykatywnych stawek taryfowych ustalonych w Protokole Dodatkowym z roku 2003. Postanowienie to było sprzeczne z krajowymi i unijnymi przepisami dotyczącymi sposobu kształtowania stawek za usługi przesyłowe, gdyż m.in. naruszało kompetencje Prezesa URE w zakresie zatwierdzania taryf.

2. Zasady alokacji przepustowości gazociągu jamalskiego

W piśmie Dyrekcji Generalnej ds. Transportu i Energii Komisji Europejskiej z dnia 4 lutego 2010 r. podniesiono, że zgodnie z art. 5 ust. 2 Rozporządzenia, operator systemu przesyłowego ma obowiązek wdrożyć i publikować niedyskryminacyjne, przejrzyste mechanizmy udostępniania zdolności przesyłowej. Decyzja w sprawie udostępniania zdolności przesyłowej może być podjęta w drodze bilateralnego porozumienia na szczeblu rządowym lub pomiędzy przedsiębiorstwami o tyle o ile wyrażona została zgoda przez krajowego regulatora. Dyrekcja wyraziła też obawę, że porozumienie w sprawie dostaw gazu będzie sprzeczne z zasadą dostępu stron trzecich do świadczonych usług przesyłania gazu ziemnego (TPA).

Uprzejmie informuję, że opisane wyżej obawy Komisji Europejskiej nie znajdują potwierdzenia w postanowieniach przedmiotowego porozumienia w sprawie dostaw gazu. Strony uzgodniły bowiem, że operatorem gazociągów tranzytowych zostanie wyznaczony OGP Gaz – System S.A., z tym, że wyznaczenie to nastąpi decyzją krajowego regulatora (Prezesa URE) na podstawie wniosku, który zostanie złożony przez EuRoPol Gaz S.A. Postanowienie to respektuje zatem uprawnienia krajowego regulatora w zakresie wyznaczania operatora systemu przesyłowego, wynikające z art. 9h ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. Przepis ten, w obecnym brzmieniu stanowi, że „Prezes URE, na wniosek właściciela sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej, instalacji magazynowania paliw gazowych lub instalacji skraplania gazu ziemnego, wyznacza, w drodze decyzji, operatorów: systemów przesyłowych, systemów dystrybucyjnych, systemów magazynowania paliw gazowych, systemów skraplania gazu ziemnego lub operatorów systemu połączonego oraz określa obszar, na którym będzie wykonywana działalność gospodarcza”. Warunkiem wyznaczenia operatora danej sieci jest zatem wystąpienie właściciela infrastruktury ze stosownym wnioskiem do Prezesa URE. Przywołane postanowienia porozumienia w sprawie dostaw gazu respektują powyższe regulacje.

Podsumowując, pragnę wyjaśnić, że istnieją dwa zasadnicze cele, które strony zamierzają osiągnąć na podstawie tych postanowień, tzn.:

- 1) doprowadzenie do wyznaczenia operatora systemu przesyłowego Jamał - Europa z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa krajowego i unijnego. W obecnym stanie żaden podmiot nie pełni tej funkcji, w szczególności nie jest nim EuRoPol Gaz S.A.;
- 2) uchylene obecnego brzmienia art. 3 *Porozumienia między Rządem Federacji Rosyjskiej a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu rosyjskiego*

gazu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach rosyjskiego gazu do Rzeczypospolitej Polskiej, z 25 sierpnia 1993 r., zgodnie z którym to PGNiG S.A. jest wyznaczony operatorem gazociągów tranzytowych Jamał- Europa. Tymczasem w związku z zasadą rozdzielania działalności przesyłu i obrotu PGNiG S.A. jako przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi nie może pełnić funkcji operatora.

Po wyznaczeniu przez Prezesa URE operatorem gazociągu jamalskiego OGP Gaz-System S.A. spółka ta będzie obowiązana wykonywać wszystkie obowiązki nałożone na operatorów przez przepisy krajowe i unijne, w tym przywołane w piśmie z dnia 4 lutego 2010 r. przepisy art. 5 ust. 2 Rozporządzenia. W związku z powyższym należy oczekiwać, że zasady funkcjonowania gazociągu jamalskiego zostaną dostosowane do obowiązujących przepisów.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, że nowelizacja ustawy Prawo energetyczne, która wejdzie w życie 11 marca br.³ zakłada, że rozwiązaniem problemu wyznaczenia operatora dla gazociągu jamalskiego będzie zastosowanie regulacji ze zmienionego art. 9h, który umożliwi EuRoPol Gaz S.A. zawarcie umowy o wykonywanie funkcji operatora z Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz System S.A. co z kolei w oparciu o wniosek EuRoPol Gaz S.A. będzie podstawą dla Prezesa URE do wyznaczenia tej drugiej spółki na operatora dla omawianego gazociągu. Zgodnie z przyjętymi przepisami EuRoPol Gaz S.A. będzie zobowiązany w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy do wystąpienia z wnioskiem o wyznaczenie operatora gazociągu jamalskiego.

Zaznaczyć jednocześnie należy, że ustawa przyznaje Prezesowi URE prawo do wyznaczenia operatora z urzędu, w sytuacji, gdy właściciel infrastruktury nie złoży wniosku z własnej inicjatywy.

Nowelizacja ustawy nałożyła także na właściciela, obowiązek przekazywania operatorowi jego systemu, informacji niezbędnych do skutecznego zarządzania siecią, tak aby możliwe było wypełnienie wszystkich obowiązków nałożonych na operatora przez przepisy prawa krajowego i wspólnotowego.

³ Ustawa z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. nr 21 poz. 104).

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia uzna Pan za satysfakcjonującą odpowiedź na poruszone kwestie.

Kancelaria Europejskiej Komisji Gospodarczej

Bruxelles

Otrzymuje:

Pan Matthias Ruete – Dyrektor Generalny ds. Mobilności Transportu